

3164.

7665

BILANS
SYNDYKATU ROLNICZEGO
W KRAKOWIE
za rok 1912/13.

NAKŁADEM SYNDYKATU ROLNICZEGO W KRAKOWIE.
1913.

Kraków, w listopadzie 1913.

Ubiegły rok 1912/13 miał dla organizacyi Syndykatu rolniczego znaczenie przełomowe. Uchwały Walnego Zgromadzenia z 29 listopada r. z., zatwierdzając porozumienie, osiągnięte między Krajowem Biurem Patronatu, Komitetem c. k. Towarzystwa rolniczego i Syndykatem rolniczym, zamieniły Syndykat na Związek współdzielczy Spółek, pozostawiając mu równocześnie charakter centrali handlowej. Podstawą organizacyi Syndykatu według nowego, zatwierdzonego przez Sąd handlowy dnia 4 stycznia b. r. statutu, stały się Spółki rolnicze, którym zapewniono też decydujący głos przez przyznanie im przewagi liczebnej w składzie najważniejszych organów uchwalających i nadzorczych Syndykatu, a mianowicie Rady nadzorczej, Wydziału wykonawczego i Sekcyi patronackiej. Wydział Krajowy, którego Biuro Patronatu największą koło tego przeobrażenia Syndykatu rolniczego położyło zasługę, objął też pismem z 28 lutego b. r. Patronat nad Syndykatem rolniczym i mianował swego Delegata do Rady nadzorczej.

Przyjmując Syndykat pod Patronat, Wydział krajowy przypomniał także te główne zasady, które znalazły wyraz w zmienionym ustroju Syndykatu. Pozwalamy sobie je tutaj przytoczyć, gdyż jako miarodajny drogoscak działalności Syndykatu na przyszłość, winny te zasady dojść do wiadomości najszerszych kół, interesujących się Syndykatem. Podkreślił więc Wydział krajowy fakt, że „Syndykat stał się Związkiem Spółek, powołanym i obowiązującym troszczyć się wszystkimi środkami, leżącymi w jego zakresie działania, o dobro i rozwój Spółek syndykackich. Akcyja handlowa Syndykatu ma być

jednym z głównych środków do tego celu i dlatego winna być w ten sposób prowadzona, aby nietylko nie stawała w poprzek interesom Spółek, lecz przeciwnie służyła im bez uszczerbku dla bezpiecznego bytu i trwałego rozwoju działalności Syndykatu. Wskutek tego punkt ciężkości sprzedaży towarów należy ile możliwości przenieść na Spółki syndykackie i na organizację Kółek rolniczych, o ile ta ostatnia iść będzie ręką w rękę ze Syndykatem i jego Spółkami. Interesy zaś handlowe innych członków Syndykatu winny być o tyle uwzględniane i popierane, o ile nie stoją w sprzeczności z działalnością i interesami Spółek. W rejonach działania Spółek rolniczych, patronizowanych przez Syndykat, nie może zatem Syndykat sprzedawać towarów rolniczych konkurencyjnie z pominięciem pośrednictwa takiej Spółki, która względem Syndykatu spełnia swe obowiązki, z wyjątkiem tych odbiorców, co do których między Spółką a Syndykatem nastąpiło inne porozumienie". Odpowiednio do przeprowadzonej reformy działalność Syndykatu rolniczego objęła już w ciągu roku 1912/13 dwa odrębne działy: dział patronacki i dział handlowy.

I. W patronackim zakresie działania musiał Syndykat przede wszystkim zorganizować techniczną stronę tych czynności. Utworzono zatem Biuro Patronackie Syndykatu jako Związku Spółek rolniczych i zapewniono sobie współpracownictwo sił fachowych dla celów lustracji Spółek. Do końca czerwca 1913 przystąpiło do Związku syndykackiego 45 Spółek, z tego 21 handlowo rolniczych, o typie działalności Syndykatu, szereg Spółek producentów bydła i trzody chlewnej i inne Spółki przemysłowo rolnicze. Najpilniejszą tedy rzeczą stało się zapewnić tym Spółkom opiekę fachową i wyjednać zarazem upoważnienie do przeprowadzania rewizji w myśl ustawy z 10 czerwca 1903 dz. p. p. nr. 133. W tym ostatnim kierunku należy się spodziewać pomyślnego załatwienia sprawy jeszcze w ciągu r. 1913. Biuro Patronackie odrazu podjęło dwa równocześnie zadania, t. j. zlustrowanie Spółek należących do Związku i przygotowanie wszelkiego rodzaju ksiąg i formularzy, mających umożliwić jednolite prowadzenie Spółek pod względem administracyjnym i handlowym. Krótki czas działalności Biura do końca roku sprawozdawczego należy oczywiście uważać za sam początek pracy, ale już w tym pierwszym początku objawiło się ponad wszelką wątpliwość, że zorganizowanie takiej systematycznej opieki nad Spółkami było rzeczą nietylko konieczną ale i nagłą,

jeżeli Spółki miały w dalszym rozwoju swoim uniknąć niebezpieczeństw, płynących z braku fachowej kontroli handlowo-rolniczej.

II. Akcja handlowa Syndykatu nie cofnęła się w roku ubiegłym, ale też i nie spotężniała. Znacznie wyższa cyfra obrotów, wykazana w zamknięciu rachunkowym, pochodzi z udziału Syndykatu w zeszłorocznej akcji rządowej, mającej na celu złagodzić skutki klęsk elementarnych, jakie nawiedziły rolnictwo naszego kraju w r. 1912. Po odpadnięciu tej pozycji obroty normalne trzymają się w granicach, osiągniętych w roku poprzednim. Może się nie omylimy, jeżeli przyczynę tego bądź co bądź negatywnego wyniku upatrujemy w ciężkim przesileniu ekonomicznym, które gnębi nasze rolnictwo od kilku lat bez przerwy, a które najwyższy punkt osiągnęło w r. 1913. W działalności handlowej postępujemy dalej zgodnie z przyjętą od chwili objęcia pracy w Syndykacie zasadą, żeby dostarczać tylko towarów możliwie nienagannej jakości. Idzie to niestety prawie zawsze w związku z niemożnością utrzymania się na zbyt niskim poziomie cen, ale nie schoodzimy z tej drogi w przekonaniu, że lepszym interesem materialnym dla rolnictwa jest drożej płacić za pierwszorzędny towar, niż taniej za lichy, i że uda nam się przyczynić do spopularyzowania tego pewnika w kołach rolników. Szczególną troską było dotarcie ile możności za pośrednictwem Spółek do klienteli włościańskiej celem pokrycia jej zapotrzebowania w tanich a dobrych maszynach rolniczych. Stosunki tej gałęzi handlu rolniczego w naszym kraju są prawie beznadziejne, a usiłowania w tym kierunku Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych, zasługujące na największe uznanie, z braku środków dostatecznych w małej tylko części zapobiegają złemu. Syndykat pragnie gorąco, ażeby przyczynić się ze swej strony do wyparcia stopniowego tego legionu pośredników wszelkiego rodzaju, którzy ludność włościańską zaopatrują w tandetę, a trafiają do niej przez niemożliwe rozciąganie kredytu, wychodzące z reguły na lichwę, ale uniemożliwiające niemal konkurencyę.

Osobna uwaga co do stosunków kredytowych w zakresie działania Syndykatu. Jak z bilansu wynika, przy niezwiększonym obrocie wierzytelności nasze wzrosły. Syndykat zatem w ciągu ubiegłego roku rozszerzył kredyt swoim członkom pomimo, że sam, z natury rzeczy, operując w znacznej mierze kapitałem obcym, od trudności nie był wolny; musimy jednak z całym

naciskiem zaznaczyć, że ten stan tak wysokiego zadłużenia klienteli w Syndykacie może być tylko przejściowym i że musi się zmniejszyć wraz z ustaniem przyczyny, która ten stan wywołała, t. j. z powrotem normalnych stosunków w gospodarstwie rolniczem kraju. Stosunki kredytowe Syndykatu tak do Spółek jak i do innych członków muszą na przyszłość zgodnie ze zasadami zdrowej gospodarki współdzielczej ulegz radykalnej zmianie; kredyt członka musi w ciągu roku być spłacony, kredyty nie pokryte weksłami muszą zniknąć lub ograniczyć się do uzasadnionych wyjątków, a zadania instytucji kredytowej, które Syndykat niestety z największym wyężeniem sił, odwracanych w ten sposób od innych właściwych swoich celów, musiał spełniać, winny być podjęte przez odpowiednie, specjalnie dla kredytu rolniczego przeznaczone instytucje kredytowe.

DYREKCJA.

Ruch członków i udziałów.

Dnia 30 czerwca 1912 r. było członków 622 z udziałami w kwocie .	391.950 K	36 h
Od 1 lipca 1912 r. przybyło członków 31 z udziałami w kwocie .	11.700 „	— „
Od 1 lipca 1912 r. podwyższono 14 dawnych udziałów o kwotę .	10.644 „	98 „
<u>Razem członków 653 z udziałami w kwocie .</u>	<u>414.295 K</u>	<u>34 h</u>
Od 1 lipca 1912 ubyło członków 57 z udz. w kwocie	81.186 K	15 h
Od 1 lipca 1912 zmniejszono 12 dawnych udz. o kwotę	27.957 „	— „
<u>109.143 „</u>	<u>15 „</u>	<u>15 „</u>
Dnia 30 czerwca 1913 r. było członków 596 z udziałami w kwocie .	305.152 K	19 h

Obrót kasowy.

Przychód Kasy głównej	3,741.569 K	05 h	
Przychód rachunków czek. Nr. 25.721 i 53.342	2,377.855 „	17 „	6,119.424 K 22 h
<u>Rozchód Kasy głównej</u>	<u>3,757.728 K</u>	<u>62 h</u>	
<u>Rozchód rachunków czek. Nr. 25.721 i 53.342</u>	<u>2,376,830 „</u>	<u>45 „</u>	<u>6,134.559 „ 07 „</u>
Przez Banki: Przychód	9,600.483 K	91 h	
Rozchód	9,636.179 „	95 „	19,236.663 „ 86 „
Obrót . .	31,490.647 K	15 h	

Obrót towarowy.

Sprzedaż towarów w Krakowie	4,578.535 K	17 h
Sprzedaż towarów we Lwowie	1,500.620 „	70 „
Razem . .	6,079.155 K	87 h

Rozdział sprzedaży na grupy członków.

Spółki rolnicze i Towarzystwa rolnicze okręgowe	1,201.785 K	— h
Kółka rolnicze	851.562 „	27 „
Inni członkowie	4,025.808 „	60 „
Razem . .	6,079.155 K	87 h

Rozdział sprzedaży na grupy towarów.

Nawozy	2,183.552 K	66 h
Nasiona	930.943 „	44 „
Pasze (łącznie z dostawą otrąb w toku akcji zapomogowej) . . .	1,843.830 „	60 „
Węgiel	391.913 „	32 „
Maszyny	495.718 „	65 „
Cement	9.868 „	50 „
Razem . .	5,855.827 K	17 h
Sprzedaż komisowa zbóż na rachunek członków	223.328 „	70 „
Razem . .	6,079.155 K	87 h

RACHUNEK

STAN CZYNNY.

w dniu 30 czerwca

	K	h
Gotówka:		
w kasie:		
Zakład Centralny	3.910 K 33 h	
Filia Lwów	6.698 „ 16 „	49
w Pocztovej Kasie Oszczędności	14.248	77
w bankach:		
Bank krajowy (zrealizowana pożyczka hipoteczna)	195.817 K — h	
Bank krajowy rk bieżący	79.520 „ — „	
Związek Ziemian, Lwów	25 „ — „	
Bank Austro-Węgierski	568 „ 51 „	
Austryacki Zakład kredytowy, Lwów	15.425 „ — „	51
Efekty	5.610	—
Portfel wekslowy:		
Zakład Centralny	593.254 K 22 h	
Filia Lwów	350.288 „ 28 „	50
Kaucye	2.805	76
Domy w Krakowie	218.200	97
Magazyn na dworcu głównym w Krakowie	330.341	83
Magazyn na dworcu głównym we Lwowie	31.856	80
Ruchomości:		
Zakład Centralny	19.662 K 47 h	
Filia Lwów	7.681 „ 30 „	77
Dłużnicy w R ^{ku} bieżącym:		
Zakład Centralny	680.113 K 72 h	
Filia Lwów	484.659 „ 70 „	42
Niepodniesione zaliczki kolejowe	5.873	87
Niepodniesione zaliczki pocztowe	509	17
Biuro Patronatu	4.725	62
Pożyczka Spółki „Łan“, Dąbrowa	2.250	—
Zaliczki na płace	11.787	51
Towary według inwentarza:		
Zakład Centralny	196.377 K 74 h	
Filia Lwów	83.825 „ 51 „	25
Razem . .	3.346.037	24

BILANSU

1913 roku.

STAN BIERNY.

	K	h
Kapitał udziałowy	305.152	19
Fundusz rezerwowy	263.974	91
Fundusz emerytalny	146.826	31
Fundusz specjalny na straty	163.654	46
Niepodniesiona dywidenda	13.825	57
Pożyczka hipoteczna Banku Krajowego	220.000	—
Pożyczki skryptowe:		
Pożyczka Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń	98.437 K 50 h	
Pożyczki Wydziału Krajowego	30.600 „ — „	
Pożyczka Tow. Wzajemnego Kredytu	150.000 „ — „	50
Banki:		
Bank Przemysłowy, Kraków	209.445 K 78 h	
Związek Ziemian, Lwów	90.006 „ 10 „	
Bank Krajowy, Kraków	45.102 „ — „	88
Akcepty własne (na budowę magazynu w Banku Przemysłowym)	147.700	—
Weksle w eskoncie:		
Zakład Centralny	515.000 K 68 h	
Filia Lwów	313.866 „ 30 „	98
Wierzyciele w R ^{ku} bieżącym:		
Zakład Centralny	466.342 K 06 h	
Filia Lwów	77.175 „ 29 „	35
Wkładki na rachunek bieżący	14.221	34
Dotacja dla Spółek (§ 17 lit. d statutu)	6.950	—
Reporty (wypłata remuneracyj za r. 1912/13 i t. d.)	18.394	22
Czysty zysk	49.362	53
Razem . .	3.346.037	24

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

za czas od 1 lipca 1912 r. do 30 czerwca 1913 r.

STRATY.

ZYSKI.

	K	h		K	h
Koszta administracyjne	26.073	92	Pozostałość zysku z r. 1911/12 .	7.202	45
Płace i zasługi	134.418	92	Zysk brutto na sprzedaży towarów	439.054	51
Ubezpieczenie urzędników	7.883	71	Administracya nieruchomości kra-		
Remuneracye	23.788	33	kowskiej	6.052	81
Czynsze	24.345	83	Procenty	75.705	95
Podatki	13.638	51	Subwencya rządowa za r. 1910 .	12.000	—
Należytość bezpośrednia	114	—			
Koszta podróży służbowych	8.626	61			
Portorya	13.457	71			
Druki i inne potrzeby biura	8.888	33			
Reklama	16.378	93			
Koszta prawne	4.425	93			
Opał i światło	4 689	30			
Procenty	101.947	52			
Wydatki nadzwyczajne	2.370	20			
Koszta zaciągnięcia pożyczek	8.828	75			
Strata na kursie pożyczki hipot.	17.600	—			
Fundusz specjalny na straty	23.414	74			
Inne wydatki	11.264	92			
Odpisy amortyzacyjne:					
a) na nieruchomości 22.160·58					
b) na ruchomościach 9.442·92	31.603	50			
Koszta adm. magaz. krakowskiego	6.355	99			
Koszta adm. magaz. lwowskiego .	537	54			
Czysty zysk	49.362	53			
Razem .	540.015	72	Razem .	540.015	72

Kraków, dnia 21 października 1913 r.

BUCHALTERYA:

Józef Musiałek
główny buchalter.

D Y R E K C Y A:

Dr. Władysław Wróblewski mp.

Miecz. Kwaśniewski mp.

Miecz. Drochocki mp.

Józef Szafranski mp.

Kazimierz Powidzki mp.

Za zgodność z księgami

KOMISYA REWIZYJNA:

Piotr Treter mp.

Dr. Stefan Surzycki mp.

Julian Bielański mp.

Obecny skład organów nadzorczych i zarządu.

RADA NADZORCZA:

Prezes:

Dr. Julian Nowak.

Wiceprezesa:

Adolf Poniński. Leon Podlewski.

CZŁONKOWIE Z WYBORU:

Z grupy Spółek:

1. Stanisław Fihauser
2. Dr. Stanisław Jasiński
3. Tadeusz hr. Łubieński
4. Kazimierz Nadachowski
5. Ks. Michał Paczyński
6. Adolf Poniński j. w.
7. Jan hr. Tarnowski
8. Wincenty Tęczar
9. Wojciech Walczak
10. Vacat.

Z grupy innych członków:

1. Henryk Dolański
2. Jan br. Goetz Okocimski
3. Jan br. Konopka
4. Leon Podlewski j. w.
5. Antoni Smagała
6. Szczepan hr. Tarnowski
7. Zdzisław hr. Tarnowski
8. Vacat.

CZŁONKOWIE MIANOWANI PRZEZ WŁADZE I INSTYTUCYE:

1. Dr. Edward Taylor, delegat Wydziału krajowego.
2. Telesfor Adamski, delegat Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych.
3. Jan Armółowicz, delegat krajowego funduszu inwestycyjnego.
4. Dr. Julian Nowak, delegat c. k. Towarzystwa rolniczego j. w.
5. Dr. Józef Raczyński, delegat Banku krajowego.
6. Dr. Julian Rużycki, delegat krajowej Centralnej kasy dla Spółek rolniczych.
7. Dr. Paweł Stonawski, delegat Towarzystwa rolniczego okręgowego w Wieliczce.

WYDZIAŁ RADY NADZORCZEJ:

Prezes:

Dr. Julian Nowak.

Członkowie:

Stanisław Fihauser
Jan br. Konopka
Adolf Poniński
Leon Podlewski.

Dr. Józef Raczyński
Szczepan hr. Tarnowski
Dr. Edward Taylor
Wincenty Tęczar.

SEKCJA PATRONACKA:

Prezes:

Dr. Julian Nowak.

Członkowie:

Stanisław Fihauser
Adolf Poniński.

Dr. Edward Taylor
Wincenty Tęczar.

KOMISJA REWIZYJNA:

Przewodniczący:

Stanisław Dydyński.

Członkowie:

Aleksander Fedorowicz
Jan Jędrzejowicz.

Józef Jurystowski
Piotr Treter.

Zastępcy:

Julian Bielański.

Stefan Surzycki.

DYREKCJA:

Dyrektor naczelny:

Dr. Władysław Wróblewski.

Kraków:

Mieczysław Drochocki.

Lwów:

Józef Szafrński
Kazimierz Powidzki.

BIURO PATRONACKIE SPÓLEK:

Dyrektor:

Obowiązki dyrektora Biura pełni dyrektor naczelny
Dr. Władysław Wróblewski.

Starszy lustrator: Wiktor Tabeau.

Lustrator: Józef Włodek.

